

KANDIDAT

XXXX

PRØVE

JUR206 1 Erstatningsrett

Emnekode	JUR206
Vurderingsform	Skriftlig eksamen
Starttid	18.12.2023 08:00
Sluttid	18.12.2023 12:00
Sensurfrist	08.01.2024 22:59
PDF opprettet	31.01.2024 16:56

Oppgave	Tittel	Oppgavetype
?	JUR206 23 H ORD. generell informasjon	Informasjon eller ressurser
1	Oppgave 1	Langsvar
2	Oppgave 2	Langsvar

¹ Oppgave 1

Oppgave 1

Etter et stort snøfall den siste natten måtte Peder Ås måke ut bilen sin for å komme seg til jobb. Peder hadde ikke våknet av vekkerklokken denne morgenen, og hadde derfor hastverk. Han spadde så fort han kunne, og kastet snøen over hodet og bak ryggen. Snøen landet da i gaten, som nok uansett ville bli brøytet om kort tid.

Samtidig kom Johannes Jensen gående nedover gaten sammen med hunden sin, Kalle. Han gikk morgenrunden med hunden, slik han pleide å gjøre før han dro på jobb. Johannes gikk i dype tanker, og ante fred og ingen fare. Samtidig kastet Peder mengder med snø bak ryggen sin, uten å se seg for. En liten haug med snø kom i full fart rett mot Johannes. Det ble en fulltreffer, som dekket ansiktet og nakken til Johannes med snø.

«Unnskyld!» - utbrøt Peder, og hjalp straks Johannes med å børste bort snøen. Når snøen var borte så Peder til sin forskrekkelse at ansiktet til Johannes var begynt å hovne opp og få utslett. Det viste seg at Johannes hadde fått kuldeurtikaria (kuldeutløst elveblest); noe han iblant slet med om vinteren. Dette var ingen alvorlig tilstand, men den var upraktisk: Johannes var selvstendig næringsdrivende og tok oppdrag som modell, og de neste to dagene hadde han et oppdrag for den store kleskjeden Pennes & Mjauritz. Johannes var ikke presentabel for et modelloppdrag med elveblest i ansiktet, og ville dermed måtte avlyse oppdraget.

Som selvstendig næringsdrivende hadde Johannes rett til sykepenges først fra 17. sykedag. Han hadde ikke tegnet sykepengeforsikring hos NAV, fordi dette var svært kostbart (mellom 2,5 og 9 % av næringsvirksomhetens forventede årsinntekt). Følgelig var inntekten de neste to dagene – som utgjorde rundt 20 000 kroner – tapt.

Selv om Johannes likte sin nabo Peder, så syntes han at Peder hadde vært fryktelig hensynsløs. Han bestemte seg derfor for å kreve inntektstapet erstattet.

Peder var enig i at han hadde vært hensynsløs, og han erkjente at vilkårene for culpaansvar nok var oppfylt. Han mente derimot at han ikke kunne ha forutsett at konsekvensen av å kaste litt snø skulle bli så alvorlig, og at det av den grunn var urimelig at han skulle betale erstatning.

Skulle det komme på tale å betale erstatning mente Peder at Johannes i alle fall måtte ta en del av ansvaret selv: Han mente det var uforsvarlig av Johannes å unnlate å tegne sykepengeforsikring; særlig fordi han var utsatt for å få kuldeurtikaria. Johannes viste da til hvor dyr forsikringen var. Han påpekte også at oppdraget var uvanlig godt betalt, og at sykepengene uansett bare ville ha utgjort rundt 5 500 kroner for disse to dagene.

Til slutt påpekte Peder at ansvaret ville være urimelig tyngende for ham: Han var bare en alminnelig lønsmottaker, og en plutselig utgift på 20 000 kroner ville være mye å håndtere. Han viste også til at økonomien ble trangere og trangere med raskt økende i lånerenter og priser den siste tiden. Til dette svarte Johannes at han av de samme grunnene også var helt avhengig av å få lønnen sin.

Drøft og avgjør de erstatningsrettslige problemstillingene som oppgaven reiser.

Skriv ditt svar her...

Johannes krevde tapet på kr. 20 000,- erstattet.

I norsk rett er det tre kumulative vilkår som må være oppfylt, dersom en skadevolder skal bli erstatningspliktig.

Det må foreligge en erstatningsrettslig vernet skade, det må foreligge en adekvat årsakssammenheng og det må foreligge et erstatningsansvar, jf. sikker rett.

Først vil det måtte vurderes om det foreligger en erstatningsrettslig vernet skade.

I henhold til Lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeerstatning (skadeerstatningsloven heretter: skl) § 3-1 (1), så skal erstatnings gis for "skade på person", og dette gjelder også for "fremtidig erverv".

Ordlydsforsåelsen av "skade på person" innebærer der en person har fått en skade på fysisk kropp som har resultert i økonomisk tap. I foreliggende sak har Peder fått en en kuldeutløst elveblest som et resultat av snøkastet. Dette har resultert i et inntektstap på kr. 20 000, jf. "fremtidig erverv". Følgelig foreligger det en erstatningsrettslig vernet skade.

Videre vil det måtte vurderes om det foreligger et ansvarsgrunnlag. I norsk rett, gjelder det et ulovfestet culpaansvar. Denne er domsstolskapt og innebærer at skadevolder må ha oppfylle krav til subjektiv skyld. Mao må skadevolder ha vært uaktsom eller gjort noe forsettlig, jf. Trampett-dommen. I dommen vektla Høyesterett at vurderingstemaet er om skadevolder bør eller burde ha handlet annerledes.

I foreliggende sak er partene enige om at kravet til skyld er oppfylt. Peder anførte selv at vilkårene for culpaansvar var oppfylt - og det legges derfor til grunn at vilkåret om skyldkrav var oppfylt.

Det siste vilkåret handler om adekvat årsakssammenheng. Denne har en rettslig og en faktisk side.

Først vil den faktiske siden vurderes. I norsk rett er det betingelseslæren som er gjeldende, jf. P-pille II-dommen. Dette ble også slått fast i en nyere dom, der Høyesterett slo fast uttrykkelig at betingelseslæren fortsatt er gjeldende, jf. HR2018-557-A avsnitt 24. Dette innebærer at skaden eller unnlatelsen må ha vært en nødvendig betingelse for at skaden oppstod. Mao gjelder ikke hovedårsakslæren i norsk rett.

Videre er det skadelidte som har bevisbyrden, og det trenger kun å foreligge en alminnelig sannsynlighetsovervekt, jf. Psykoinvalid-dommen.

I foreliggende sak kastet Peder snø idet han måtte. Denne traff Johannes. Hadde ikke Peder kastet snø og truffet Peder, så ville han heller ikke ha fått det utslettet han fikk. Dette fordi den kuldeutløste elveblesten kom rett etter at Johannes sitt ansiktet var truffet av snø. Dermed handlingen til Peder(snøskuffingen) en nødvendig betingelse for at Johannes fikk skaden. Følgelig er kravet til faktisk sammenheng oppfylt.

Videre må den rettslige siden vurderes. Her vil avgrensningsslæren måtte vurderes. Denne vurderingen er todelt: det foreligger et krav til at årsaksfaktoren ikke har vært uvesentlig, samt at kravet til adekvans(påregnelighet og nærhet) må være oppfylt.

Det første spørsmålet er om snøen som traff Johannes var en vesentlig del av årsaksbildet.

Læren ble vist til i P-pille II-dommen. Her uttalte Høyesterett at betingelseslæren har en avgrensning. Dette innebærer at årsaksfaktoren må ha vært en vesentlig del av årsaksbildet, slik at det vil være naturlig å knytte ansvar til den. Dommen omhandlet en kvinne som hadde fått en trombose i hjernen.

Kvinne var en storforbuer av røyk og alkohol, og vurderingen var derfor om p-pillene var den vesentlige begrunnelsen for skaden.

Inneklima-dommen omhandlet en kvinne som hevdet at hun hadde utviklet en sykdom, som et resultat av stoffer fra rensningsmiddel som kom fra et skolebad. I dommen la Høyesterett vekt på årsaksbildet var sammensatt.

I foreliggende sak fremgår det ikke at det foreligger et sammensatt årsaksbildet til konstraft fra inneklima-dommen. Peder hadde en sykdom fra før - og denne ble utløst rett etter snøen traffansiktet. Dermed har ikke handlingen til Peder vært av en uvesentlig grad.

Delkonklusjonen er at handlingen til Peder var en vesentlig årsaksfaktor i årsaksbildet.

Videre hevder Peder at han ikke kunne forutse at konsekvensene av skadene skulle bli så store. Dermed må påregnelighetskriteriet vurderes.

Spørsmålet er om elveblesten var påregnelig for Peder.

Ordlydsforståelsen av påregnelig innebærer at skaden må ha vært forutseelig eller sannsynlig for skadevolder.

I Hejsetråd-dommen uttalte Høyesterett at skaden må ha vært påregnelig. Dommen omhandlet to som strakk en. Hejsetråd på et jordet. Denne traff en ledning og resulterte i personskader.

I dommen vektla Høyesterett at vurderingen vil måtte bero på en objektiv vurdering, der det avgjørende vil måtte være hva en kunne forvente av en alminnelig person i samfunnet (Bonus Pater familias-standard)

I foreliggende sak fremgår det ikke momenter som trekker i retning av at Peder kunne vite at Johannes hadde en sårbarhet som kunne resultere i elveblest. I likhet med Hejsetråd-dommen fremstod dette som upåregnelig - da sykdommen ikke var synlig, og Peder kjente heller ikke Johannes fra før.

Imidlertid er det et anerkjent prinsipp at det er skadevolder som må hefte for en eventuell sårbarhet hos skadelidte, jf. Papegøye-dommen. Dette gjelder for personskader. Dommen omhandlet en kvinne som etter en bilulykke utviklet psykiske problemer. I dommen vektla HR at skadevolder måtte ta skadelidte slik hun er.

I foreliggende sak har Johannes en sårbarhet - og dette er at under vinterstider har lett for å utvikle elveblest. I foreliggende sak var det Peder sine handlinger som utløste denne sårbarheten og som resulterte i tapet på kr. 20 000. Videre har Høyesterett også vektlagt at det økonomisk sårbarhet er skadelidte som må bære ansvaret, jf. Dykker-dommen. Disse momentene trekker sterkt i retning av at skaden var påregnelig for Peder.

Etter en samlet vurdering legges det vekt på at det var påregnelig for Peder, ettersom at skadevolder må bære risikoen for skadelidtes sårbarhet.

Delkonklusjonen er at skaden var påregnelig for Peder.

Videre må nærhetskriteriet vurderes. I Flykabel-dommen uttalte Høyesterett at skaden ikke kan være for fjern, avledet og indirekte.

Spørsmålet er om skaden til Peder er for fjern, avledet og indirekte for Peder.

I Flykabel-dommen vektla Høyesterett at skaden må ramme en nærliggende og konkret interesse. I Lillestrøm-dommen uttalte Høyesterett at denne vurderingen bærer preg av å være en rimelighetsvurdering, der det ikke kan være urimelig å knytte ansvar.

På en side så var det ikke snøen som direkte forårsaket skaden. Det var sårbarheten som Johannes hadde fra før.

På den andre siden er det her ikke snakk om en tredjepartsskade eller en sekundærskade. Det er snakk om en sårbarhet som ble utløst direkte som et resultat av kastet til Peder. I Lillestrøm-dommen vektla Høyesterett at det at to skader kjørte inn i hverandre og resulterte i at et området ble evakuert ikke var av en abstrakt eller uberegnelig karakter. Ettersom den var tids- og områdetbegrenset. Dette samsvarer med vår sak - der skaden ikke er av en abstrakt eller uberegnelig karakter - den skaden som Peder oppstod kom som et resultat av direkte kast fra Johannes.

Videre har den heller ingen abstrakt karakter som FLYkabel-dommen der skaden rammet tredjeparter etter et strømbrudd. Dermed foreligger det heller ingen flybølge-effekt.

Delkonklusjonen er dermed at skaden til Peder ikke var for fjern, avledet og indirekte, slik at det vil være urimelig å knytte ansvar til den.

Den faktiske og rettslige sammenhengen er oppfylt. Dermed foreligger det en adekvat årsakssammenheng.

De tre kumulative vilkårene for Peder er oppfylt.

Peder hevdet at Johannes måtte ta en del av ansvaret selv.

Etter skl. § 5-1, så vises det til at dersom den "direkte skadelidte" har "medvirket" til skaden ved "egen skyld", så "kan" erstatningen settes ned.

Den naturlige språklige forståelsen av "direkte skadelidte" innebærer den som opplevde skaden. I foreliggende sak er det Johannes som opplevde skaden, slik at vilkåret er oppfylt.

Videre viser forarbeidene til "medvirket" at det vises til at det må foreligge en adekvat årsakssammenheng. Dette ble også bekreftet av Høyesterett i Rt-2015606 avsnitt 38. Av hva gjelder den rettslige og faktiske vurderingen, så vises det til tidligere drøftelse angående de rettslige føringene.

Her vil betingelseslæren være gjeldende, som tidligere drøftet. Det fremgår av faktum at Johannes gikk sin normale runde rundt. Han var i dype tanker, og ante fred og ingen fare. Dersom Johannes hadde vært kvikk og fulgt med - så ville han ikke ha gått inn der Peder skuffet snø. Ved aktivt å gå inn slik han gjorde, så har den aktive handlingen ha vært en nødvendig betingelse. Følgelig er årsakskravet oppfylt. Videre foreligger det heller ingen rettslig avgrensning eventuell drøftelse av dette ble gjort tidligere.

Videre må Johannes ha utvist "skyld". I forarbeidene vises det til at det her med dette menes det alminnelige culpa ansvaret. Dette ble også bekreftet av HR i Rt2015-606 avsnitt 38. Dermed vil det måtte foretas en culpavurdering. Angående dette se tidligere redegjørelse.

Spørsmålet er om Johannes har utvist "skyld".

Den naturlige språklige forståelsen av "skyld" innebærer at Peder må ha utvist uaktsomhet, mao en klanderverdig oppførsel.

Culpavurderingen er utmeislet gjennom ulovfestet rett. Og hvorvidt vilkåret er oppfylt, eller ikke vil bero på en konkret helhetsvurdering, der subjektive og objektive culpa elementer vil kunne gjøre seg gjeldende.

Først må det fastslås en aktsomhetsnorm. I foreliggende sak foreligger det i utgangspunktet ingen virksomhet med fare for alvorlig skade, slik som i Kleppe Skytelag-dommen som omhandlet skade i en skyteklubb. Her vektla HR at virksomheten bedrev med noe som innebærte stor risiko. I foreliggende sak legges det dermed til grunn at det foreligger en alminnelig aktsomhetsnorm, slik som i Trampett-dommen.

Videre må det vurderes om Johannes har brutt en handlingsnorm. I foreliggende sak foreligger det ingen skriftlig handlings norm som har blitt brutt. HR at uttalt at også uskreven handlingsnorm, f.eks alminnelig krav til vanlig oppførsel kan være gjeldende. I foreliggende sak gikk Johannes vanlig - og det at han var i sine egne tanker kan ikke sies å være nok. I Trampett-dommen omhandlet en lærer som ikke passet på elevene godt nok i forbindelse med salto øvelse av elevene. I dommen forelå det heller ingen handlingsnorm - likevel fortsatte HR drøftelsen.

Videre må skadeevnen vurderes. Hårføner-dommen er illustrerende. Dommen omhandlet noen som forårsaket en brann etter å ha prøvd å varme noen rør. I dommen vektla HR at skadeevnen må vurderes i medhold av sannsynlighet og skadeomfang. Det kan foreligge høy skadeevne der skadeomfanget er stort men sannsynligheten er lav og omvendt.

På en side er det lite sannsynlig at Johannes ville oppleve den skaden slik han gjorde. For det første skjedde måkingen på morgnen, og den skjedde over et kort tidsrom. Det at Johannes ville bli truffet denne morgnen er dermed lav.

På den andre siden kan skadeomfanget først være stort hvis noen blir truffet av snøen. Særlig er dette farlig for øyet, da snø kan inneholde steiner. I Strumadommen som omhandlet en operasjon, la HR vekt på dette momentet sannsynligheten var lav, men skadeomfanget for skade etter en strumeoperasjon var stort. Johannes skulle dermed ha passet bedre på, ved og prøve å unngå skade. Dette taler for at Johannes har vært uaktsom.

Videre vil det måtte vurderes om det forelå et effektivt handlingsalternativ, jf. Kvige-dommen. I foreliggende sak kunne Johannes enkelt ha unngått skaden ved å ta en annen vei, eller ha fulgt med og unngått å bli truffet. Følgelig foreligger det et effektivt handlingsalternativ.

Videre må det foretas en helhetsvurdering av hvorvidt skadelidte skulle ha benyttet seg av handlingsalternativet. Dette vil bl.a bero på sentrale momenter som kostnad, tid og om det fremstod som effektivt. I foreliggende sak vil tidsmomentet være sentralt. I Ulnaristnerve-dommen ble en pasient skadet i armen ved at en sykepleier ikke passet godt nok på. Høyesterett vektla likevel at sykepleieren ikke var uaktsom - dette fordi hun hadde dårlig tid under operasjonen - hun var behftet med svært mange andre viktige oppgaver. Dette står til kontrast med vår sak - her har Johannes god tid - og det foreligger ikke noe stress moment - begrunnelsen er at han var i "dype tanker" og ikke fordi det var andre livsnødvendige oppgaver under en operasjon. Dette momentet taler for at Johannes har vært uaktsom.

Videre vil risikoens synbarhet være et viktig moment, jf. ubåt-dommen. I dommen la HR vekt på at sonar annlegget ikke fungerte. En ubåt traff en tråler. Synbarheten var overhodet ikke synlig for mannskapet. I foreliggende sak kastet Peder snø - det var synlig for Johannes, og det fremgår ikke at det var noe som hindret synbarheten. Johannes fikk dette ikke med seg fordi han var i "dype tanker". Dette står til kontrast med Ubåt-dommen, men harmoniserer mer med Asfaltklump-dommen. I dommen ble det vektlagt at synbarheten for at arbeiderne ville treffe noen med asfalt klump var stor. Dette momentet trekker sterkt i retning av uaktsomhet.

Videre vil handlingens nytteverdi være et viktig moment, jf. Sarkom-dommen. Dommen omhandlet en operasjon - i dommen vektla HR at behandlingen var livsnødvendig. Dette står til kontrast med vår sak - der det er snakk om en gårtur med hunden. Dette taler ytterligere i retning av uaktsomhet.

Videre må Johannes også ha en tilknytning til risikoen, jf Hjerneskade-dommen. Her skjedde skaden gjennom en aktiv handling, og ikke en unnlatelse. Slik at momentet ikke er relevant.

Videre foreligger det heller ingen subjektive culpaelementer(unnskyldighetsgrunner).

Tilslutt må det foretas en helhetsvurdering. I foreliggende sak foreligger det flere momenter som taler i retning av hendelig uhell som at sannsynligheten er lav og at det ikke foreligger brudd på handlingsnorm. Imidlertid er det flere viktige momenter som Johannes har brutt - som handlingsalternativ, synbarhet, skadeevevnen og nytteverdien- dette er viktige og sentrale momenter som Høyesterett har vektlagt.

Denkonklusjonen er at Johannes har utvist "skyld", og at han dermed har vært uaktsom, jf. skl. § 5-1. nr 1.

Videre er spørsmålet om det er "rimelig" å sette ned erstatning pga. medvirkningen til Johannes, dette sett i lys av bestemmelsens momenter, jf. skl. § 5-1 nr 1.

Den naturlige språklige forståelsen av "rimelig" innebærer at det ikke kan være uforsvarlig å sette ned erstatningsbeløpet.

Ordlydsforståelsen av "kan" innebærer at HR ikke skal sette ned beløpet, men kan selv avgjøre dette. Imidlertid kan ikke beløpet bli satt så kraftig ned, slik at det blir sosialt urettferdig, jf. HR-2016-1464-A avsnitt 52.

I HR-2022-2068-A avsnitt 36 vektla Høyesterett at det som vil måtte vektlegges i vurderingen, er om skadelidte utviste den forsiktigheten som situasjonen

krevde. Videre vil skl. § 5-1 nr. 2, måtte ses i sammenheng med denne vurderingen.

Videre vil vurderingen måtte bero på en konkret helhetsvurdering, der de momentene som er oppstilt i bestemmelsen vil være det avgjørende, jf. HR2018-872-A avsnitt 108 og "forholdene ellers". Videre står det i forarbeidene at summen ikke skal settes ned etter den minste grad av aktløshet.

Det første momentet er adferden, og denne vil en måtte se opp mot betydningen den hadde for at skaden oppstod. I foreliggende sak fulgte ikke Johannes med han var i "i dype tanker, og ante fred og ingen fare". Han fulgte ikke med - hadde han sett seg for, og vært mer aktsom ville ikke skaden ha skjedd.

Det kan trekkes paralleller til Alpinebakk 1-dommen - en alpinist kjørte en nedover bakken. Hun avspaserte ikke farten sin etter forholdene. I vår sak har Johannes heller ikke vært oppmerksom nok - det forelå mye snø ute, og han var klar over at han var utsatt for en sykdom. I likhet med Alpinebakk 1-dommen, så skulle han ha tilpasset adferden sin. Videre var han en modell - og derfor burde han ha passet på bedre, da eventuelle problemer med utseende vil redusere i tap av oppdrag.

Videre vil også HR-2016-1464-A være gjeldende. En kvinne gikk på et rødt lys her også vandret hun og var uoppmerksom. Høyesterett vektla at dette ikke holdt og at hun var den minste grad av aktløshet. Det røde lyset og trafikken tilsa at kvinnen skulle ha tilpasset sin adferd - i likhet med vår sak foreligger det også momenter som tilsa tilpassing av adferd, som at Johannes var klar over sykdommen, samt at snøkastingen var synlig. Dette og ovennevnte argument trekker sterkt i retning av å sette ned beløpet ikke er urimelig.

Videre kan også "forholdene ellers" være et viktig moment. Forarbeidene viser til at det må tas i vurderingen om skadelidte har en forsikring, eller om han burde ha tegnet en slik forsikring, dersom dette er normalt. I foreliggende sak

lever Johannes av å være en modell - det er klart at utseende er utsatt, spesielt i disse tider av årene - dette var han også klar over. Dermed skulle han ha tegnet en forsikring. Dette taler for at det er rimelig å sette ned beløpet.

På den andre siden ville dette være svært kostbart for virksomheten til Johannes. Han driver en virksomhet - og av samfunnsøkonomiske hensyn, så vil det være urettferdig dersom han skulle tegne en slik forsikring. Videre ville sykepengene også bare ha utgjort kr. 5000,-, slik at Han uansett ville ha opplevd noe tap. Slik at det ikke er rimelig å sette ned beløpet. Dette taler for at det ikke er rimelig å sette ned beløpet.

Etter en helhetsvurdering betones det at det foreligger det forhold ved Johannes sin adferd som tilsier at beløpet settes ned - ettersom at saken harmoniserer godt med Alpinebakk 1- og HR-2016-1464-A.

Delkonklusjonen er at det er "rimelig" å sette ned erstatningsbeløpet, jf. skl. § 51 nr. 1.

Peder anfører at beløpet vil være urimelig tyngende for han.

Etter skl. § 5-2 så kan erstatningsansvaret lempes, dersom det virker "urimelig tyngende".

I henhold til forarbeidene er dette en "snever unntaksregel". Dette fordi vilkåret strider mot hovedprinsippet i norsk erstatningsrett om full erstatning. Dette ble også bekreftet i Rt-1997-883, der Høyesterett vektla at det foreligger en høy terskel.

Den naturlige språklige forståelsen av "urimelig tyngende" innebærer at det må foretas en rimelighetsvurderingen. Videre vil det måtte foretas en helhetsvurdering, sett i lys av de angitte momentene som bestemmelsen oppstiller, jf. "forholdene ellers".

Det første momentet er "skadens størrelse" som må vurderes opp mot "den ansvarliges bæreevne". I foreliggende sak er det ikke snakk om en stor sum - det er tale kun om et lite beløp på kr. 20 000,-. I Rt-2004-165 som omhandlet en gutt som tente på et eldresenter uttalte Høyesterett at erstatningssummen var på hele kr. 1 500 000,-. Dette står til kontrast med vår sak. Videre ble det vektlagt at gutten ikke var i arbeid - og at han ikke ville klare å betjene lånet, jf. "den ansvarliges økonomiske bæreevne". I vår sak er Peder i full jobb - ser man dette i lys av det lavet beløpet, så taler dette momentet for at lemping vil være urimelig.

Imidlertid svekkes ovennevnte argument noe - det fremgår at Peder viste til at lånerenter og økning av priser den siste tiden ville vanskeliggjøre Peder sin situasjon.

Videre vil "foreliggende forsikringer og forsikringsmuligheter" være et moment i vurderingen. Dette momentet er ikke sterkt - da skaden ikke skjedde f-eks i forbindelse i en virksomhet, der det er vanlig å tegne ulykkforsikring. Det er heller ikke vanlig å forsikre seg for snøskader. Dermed trekker dette ikke momentet i noe retning.

Videre vil skyldforholdet her være viktig. I Rt-2004-165 uttalte Høyesterett at dette "ofte ville ha stor vekt ved vurdering av spørsmålet om lemping". Her kan Skalle-dommen være illustrerende. En skadelidt hadde kalt en skadevolder sin kore "hore". Dette ble vektlagt i dommen, da skadelidte var aktiv i hendelsesforløpet. I foreliggende sak har ikke skadelidte hatt en like graverende oppførsel. Dette taler for beløpet ikke bør lempes.

Imidlertid vil skylden til skadevolder være et viktig moment. HR-2002-958 er illustrerende. Dommen omhandlet en psykolog som med forsett gjennomførte grove integritetskrenker over et langt tidsrom (seksuell overgrep). I dommen vektla Høyesterett at dette talte sterkt imot lemping. I foreliggende sak har Peder handlet uaktsomt og ikke forsettlig - og det foreligger ikke like forsettlige

og alvorlige handlinger som overgrep. Dette momentet trekker i retning av at det kan være rimelig med lemping.

Etter en samlet helhetsvurdering må det legges vekt på at den økonomiske summen ikke er noe stor - dette til kontrast med tidligere nevnte dom på kr. 1 500 000. Peder er i jobb - og kr. 20 000 vil ikke anses som en stor belastning. Det fremgår ikke at beløpet vil ruinerende livet til Peder - han viste kun til økte renter og økte priskostnader. Videre er han også i jobb, noe som skiller seg fra Rt-2004-165. Ser en dette i sammenheng med den høye terskelen, så foreligger det sterke momenter for at summen ikke kan settes ned.

Delkonklusjonen er at erstatningsansvaret ikke kan lempes, jf. skl. § 5-2.

Ord: 3362

Knytte håndtegninger til denne

oppgaven?

Bruk følgende kode:

0383644

² Oppgave 2

Oppgave 2

Mikkel var en 25 år gammel student, som hadde sesongjobb som juletreselger hos Crazy Pete's Tree Lot (CPTL) sentralt i Lillevik. Her jobbet Mikkel hver jul, for å spe på inntekten ut over støtte fra Lånekassen. Hos CPTL solgte Mikkel haugevis av gran, ulike sorter edelgran, samt en og annen furu til de som insisterte på at det var nettopp furu som ga mest juleglede. Jobben krevde en del fysisk aktivitet og man måtte være glad i å stå ute i kulda, men det var ingen spesielt tung fysisk jobb.

Tidlig i desember fikk CPTL en helt uvanlig ordre: Storevik kommune ville ha et enormt grantre som de kunne ha utenfor rådhuset sitt; det skulle være 14-15 meter høyt. Mikkel var med innehaveren Pete – som var amerikaner – til hugstfeltet. Her fant de et passende tre, som de la ned på lastebilen sin med en kranbil. Da de skulle stroppe treet fast på lastepplanet, etter at kranbilen hadde kjørt sin vei, oppdaget de at treet burde sentreres bedre på lastepplanet. Pete visste ikke helt hva han skulle gjøre: Kranbilen var nok nesten fremme ved rådhuset, og ordføreren var kjent for å være utålmodig. Pete kviet seg for å be kranbilen om å komme tilbake.

«Dette fikser jeg», sa Mikkel til Pete. Mikkel var sterk, og tenkte at han ville klare å flytte treet litt mot midten. Men det var trangt mellom veggene på lastepplanet og trestammen, og Mikkel måtte stå i en krokete og fremoverbøyd stilling for å klare å få tak rundt trestammen. Idet han tok i for å løfte trestammen pådro han seg en kjempemessig muskelstrekk i korsryggen. Mikkel hadde så vondt at han knapt klarte å stå oppreist. Resten av arbeidssesongen var ødelagt.

Mikkel fikk sykepengene fra NAV, men jobben hans var så godt betalt at han ikke fikk dekket inntektstapet sitt fullt ut. Mikkel krevde derfor det resterende tapet dekket fra CPTL sitt yrkesskadeforsikringsselskap Lillebrand ASA. Dette tapet hadde Lillebrand ASA imidlertid ingen intensjoner om å dekke.

Lillebrand ASA anførte at bedriftsvilkårene ikke var oppfylt: Det var salgsområdet i Lillevik som måtte anses som Mikkels arbeidssted. Skaden hadde derimot funnet sted på hugstfeltet, som lå flere mil unna. Dette var Mikkel uenig i: Selv om han vanligvis pleide å jobbe i salgsområdet, så hadde han rent faktisk utført arbeid for arbeidsgiveren på hugstfeltet. Det var CPTL som eide hugstfeltet, og arbeidet Mikkel hadde utført her hadde tilknytning og nærhet til hans ordinære arbeid. Videre anførte Lillebrand ASA at skaden ikke skyldtes noen ytre hendelse som Mikkel hadde vært utsatt for i arbeidet. Dette mente Mikkel at det umulig kunne stilles krav om. Mikkel mente at han normalt ikke hadde problemer med å håndtere tunge løft, og at han hadde pådratt seg skaden som følge av den vanskelige arbeidsstillingen.

Vurder om vilkårene for yrkesskadedekning er oppfylt.

Skriv ditt svar her

Overordnet problemstilling er om vilkårene for yrkesskadedekning er oppfylt.

Lillebrand ASA anførte at skaden ikke skyldtes noe ytre hendelse som Mikkel hadde vært utsatt for i arbeidet.

Lov 16. juni 1989 nr. 65 om yrkesskadeforsikring (yrkesskadeforsikringsloven: heretter yforsl) § 1 viser til at bestemmelsen gjelder ved "personskade" påført av "arbeidstakere" hos "arbeidsgivere".

Legaldefinisjonen av "arbeidstaker" fremgår yforsl. § 2 b. Det legges til grunn at Mikkel var en "arbeidstaker" da faktum ikke problematiserer dette.

Videre jobbet Mikkel for en arbeidsgiver, slik at dette vilkåret også anses oppfylt, jf. yforsl. § 1 (1), jf. § 2 a. Videre er det snakk om en skade i muskelstrekk, slik at det er snakk om en "personskade". Denne skaden har redusert i økonomisk tap, ved at han ikke kan jobbe og opplever et inntektstap. Følgelig foreligger det en personell tilknytning.

Videre gjelder som nevnt tidligere de vanlige kumulative vilkårene for erstatning. I foreliggende sak er det snakk om en objektivt grunnlag - dette innebærer at vurderingen ikke vil måtte bero på noe culpavurdering, jf. yforsl. § 10. Slik at ansvarsgrunnlaget anses oppfylt.

Videre vil det måtte foreligge en adekvat årsakssammenheng, jf. yforsl. § 11 a, jf. "forårsaket". I henhold til forarbeidene så gjelder her den alminnelige læren om adekvat årsakssammenheng. Se tidligere drøftelse angående betingelseslæren. Her er det en sammenheng mellom skaden og den hendelsen som oppstod, jf. faktum. Dermed er de rettslige og faktiske vilkårene oppfylt.

Videre må det vurderes om det foreligger en erstatningsrettslig vernet skade. Dersom dette skal være tilfelle så må de materielle vilkårene være oppfylt. Først må det være en "arbeidsulykke".

Spørsmålet er om den skaden Mikkel pådro seg var et resultat av en "arbeidsulykke", jf. yforsl. § 11 (1) a.

Den naturlige språklige forståelsen av "arbeidsulykke" innebærer at ulykken må ha vært et resultat av jobben en gjør

I HR-2005-2000-A (Skygge-kjennelsen) la Høyesterett vekt på at vurdering på at de samme vurderingsmomentene i § 13-3 (2) gjør seg gjeldende.

I dommen vektla Høyesterett at relevante vurderingsmomenter i vurderingen vil være om det er en markert ulykkeshendelse, en ekstraordinær belastning eller påkjenning, og/eller spesielt vanskelig/risikofylte arbeidsforhold. Videre er må det foreligge en plutselig eller uventet ytre hending.

Videre viser forarbeidene til, samt yrkl. § 13-3 (3), at belastningslidelser som har utviklet seg over tid, ikke regnes som yrkesskade.

Skygge-kjennelsen omhandlet en arbeidstaker som på grunn av vanskelig arbeidsstilling hadde fått kneskader. Han oppfattet at det kom en stålbjelke mot han, noe som viste seg å være feil.

I dommen vektla Høyesterett at det med "ytte begivenhet" menes at det må ha skjedd noe utenfor skadedes legeme. Mannen fikk kneskader - i foreliggende sak er det snakk om en muskelstrekk som i likhet med dommen er en indre skade. I dommen uttalte Høyesterett imidlertid at der arbeidstaker har vært i en vanskelig arbeidsstilling, eller har blitt utsatt for en ekstraordinær belastning eller påkjenning, så kan det ikke stilles noe krav til ytte hending. Dermed vil Lilleband ASA sin anførsel om "ytte hendelse" ikke føre frem.

I foreliggende sak måtte Mikkel stå i en krokete og fremoverbøyd stilling for å klare å få tak rundt tresammen. I likhet med Skyggekjennelsen så var dette en vanskelig arbeidsstilling som han vanligvis ikke stod, ettersom at han var en selger.

Videre vil det måtte kunne vurderes om det er en ekstraordinær belastning. I Danse-dommen ble dette vilkåret ikke funnet oppfylt, da det ikke forelå "avvik fra normal arbeidsprosedyre". En kvinne skadet beinet sitt i forbindelse med en danseleksjon. HR la vekt på at dette ikke var en "ekstraordinær belastning" da skaden kom som et resultat av hva som var påregnelig ved dans. Videre forelå det heller ingen unormalheter ved gulvet. Dette står til kontrast med vår sak Mikkel var en juletreselger og ikke en tømmerhugster. Det at Mikkel denne

dagen skulle være med ut i skogen og bære et tre i skogen- kan sies å være en ekstraordinær risiko - ettersom at det ikke var det Mikkel drev med til vanlig i arbeidet. Det var ikke "normal arbeidsprosedyre". Arbeidsoppgaven ble til som et resultat av en "uvanlig ordre". Dette og ovennevnte argument taler for at det foreligger en arbeidsulykke.

Imidlertid vil det som juletreselger være normalt å flytte på ting og bidra til avlossing av trær. I et slikt tilfelle ville også Mikkel måtte kunne måtte bære ting - noe som vil resultere i muskelstrekk skader. Dette argumentet svekker ovennevnte argument noe.

Etter en samlet vurdering legges det vekt på at selv om skaden ikke var til som et resultat av en ytre hendelse, så forelå det en vanskelig arbeidsstilling og ekstraordinær risiko. Dette har Høyesterett vektlagt fjerner kravet til ytre hending.

Delkonklusjonen er at skaden til Mikkel var forårsaket av en "arbeidsulykke", jf. yforsl. § 11 (1) a.

Videre anfører Lillebrand ASA at bedriftsvilkårene ikke var oppfylt.

Etter yforsl. § 10, skal yrkesforsikringen dekke skader og sykdommer som arbeidstakere påføres "i arbeid" på "arbeidsstedet" og "i arbeidstiden". Disse tre vilkårene kalles bedriftsvilkårene.

Lillebrand ASA anførte at skaden ikke skjedde på "arbeidsstedet" altså hos CPTL. Skaden skjedde på et hugstfelt - normalt der Mikkel ikke arbeider. Ordlydsforståelsen av "arbeidssted" innebærer primært der arbeidstaker har sin arbeidsplass.

Imidlertid må en se "i arbeid", i sammenheng med de øvrige vilkårene. Dette er tre kumulative vilkår som må ses i sammenheng med hverandre. Rt-2004487(Gravdøl-dommen) er illustrerende. Her ble en kvinne skadet i forbindelse med en arbeidstur langt fra arbeidsstedet. I dommen vektla Høyesterett at vilkårene har en sterk innbyrdes sammenheng. Har skaden skjedd utenfor arbeidsstedet, blir det i praksis foretatt en samlet vurdering med hovedvekt på "i arbeid". Dersom dette vilkåret er oppfylt, vil arbeidsstedet anses å være midlertidig flyttet, slik at dette vilkåret også er oppfylt. Dermed bortfaller anførselen til Lilleband ASA.

Dermed er spørsmålet om Mikkel var "i arbeid" da han flyttet treet, jf. yforsl. § 10.

Den naturlige språklige forståelsen av "i arbeid" innebærer all arbeid som har en nær tilknytning til arbeidsoppgavene,

I forarbeidene er det vektlagt at "i arbeid" innebærer at "gjøremål som har tilknytning til det ordinære arbeidet". Dette inkluderer også hvilepauser, vanlige trimaktiviteter og lunspauser.

Imidlertid må dette avgrenses mot skader under aktiviteter som arbeidstakeren utfører i egeninteresse.

I Rt-2014-513 (Ake-dommen) uttalte Høyesterett at det ved de nærmere vurderingen er sentralt hvilken tilknytning og nærhet det er mellom aktiviteten og arbeidstakerens ordinære arbeid.

På en side så fremgår det av faktum at Mikkel var juletreselger - dette innebærer at han pleier å selge trær, og ikke være med på å hente og flytte trær. Dette taler for at det ikke foreligger noe tilknytning og nærhet mellom aktiviteten og arbeidstakerens oppgave.

På den andre siden fremgår det av faktum at oppgavene innebærte mye "fysisk aktivitet". Det legges til grunn at Peder må ha vært med på å flytte og bære trær på arbeidsstedet - da det er normalt å bidra til slikt på en arbeidsplass. I Gravøldommen vektla Høyesterett at det ikke forelå noe "faglig innslag" - selvom dette gjaldt en fritidsaktivitet - kan det trekkes paralleller til vår sak. Det å bære og flytte et tre har bærer preg av å ha et "faglig innslag", da det har en relevanse til jobben - Mikkel skulle bidra til å hente et tre, som skulle bli solgt. Skaden inntraff ikke under aktivitet utført i Mikkel sin egeninteresse - men interessen til arbeidsgiver.

Videre la Høyesterett vekt på i både Gravøl og Ake-dommen at dersom arbeidsoppgaven er obligatorisk, så det må det anses å ha skjedd "i arbeid". Dette er mao et sentralt moment. Det fremgår ikke av faktum om Mikkel ble pålagt å bli med å hente et tre. Det forelå heller ikke i Ake-dommen, men det ble vektlagt at det under noen omstendigheter kan foreligge en forventning om at en arbeidstaker blir med - selv om det ikke nødvendig har blitt betont uttrykkelig. Dette harmoniserer med vår sak - der det legges til grunn at Mikkel ble med fordi det var ønskelig og forventet av Peder som i tillegg var innehaver. Det foreligger et assymetrisk forhold - og det er lite trolig at Mikkel har noe alternativ, enn å bli med. Videre ville ikke Pete be kranbilen komme tilbake - og det har derfor kunne foreligget en forventning om at Mikkel skulle flytte denne, tatt i betrakning at han var sterk. Dette og det ovennevnte trekker sterkt i retning av at Mikkel var "i arbeid".

Videre vil et uttalt moment være om det var arbeidsgiveren eller arbeidstakeren som satte aktiviteten i gang, jf. Ake-dommen. I foreliggende sak var det Pete Mikkel sin arbeidsgiver som fikk en ordre. Dermed var det arbeidsgiver som arrangerte oppdraget. Imidlertid var det en kranbil som skulle flytte treet - og Mikkel selv var påståelig da han sa at "dette fikser jeg". Mikkel selv var den som initierte hendelsen som resulterte i skade. Dette momentet kan tale noe for at Mikkel ikke var "i arbeid". Imidlertid var det som nevnt tidligere Pede som

arbeidsgiver som satte aktiviteten i gang, slik at dette momentet ikke kan vektlegges fullt ut.

Etter en samlet vurdering legges det vekt på at Mikkel ble med Pete fordi det var forventet, samt at det var i regi av Pete at arbeidsoppgavene ble satt igang.

Delkonklusjonen er at Mikkel var "i arbeid", jf. yforsl. § 10.

Ettersom Mikkel var "i arbeid", så anses "arbeidsstedet" som nevnt tidligere flyttet, jf. Gravøl-dommen. Slik at dette vilkåret også anses oppfylt. Videre gjennomførte Mikkel arbeidet i "arbeidstiden". Følgelig er alle tre kumulative vilkår oppfylt.

Dermed foreligger det også en erstatningsrettslig vernet skade. Alle de tre kumulative vilkårene for erstatningsansvar er oppfylt.

Konklusjonen er at vilkårene for yrkesskadedekning er oppfylt, og at Mikkel har krav på erstatning.

Ord: 1604

Knytte håndtegninger til denne

oppgaven?

Bruk følgende kode:

3757504